

Bíró József

Várom a jövőt!

Jenei Gyula: hátszágban

(Jászkunság füzetek I. - 1990.)

A Szolnok megyei Jászkunság című társadalmi, művészeti folyóirat, 1989 szeptemberétől új küllemmel, a régihez képest, attól jelentősen eltérő koncepcióval, karakteres tartalmi változtatásokkal eszközölve jelenik meg. Ennek az új - Körmendi Lajos főszerkesztő által támogatott és képviselt elképzelésnek a lap minőségivé emelésével egyértelműen azonos jelentőségű része a most újjá indított Jászkunság füzetek sorozat, melynek első kötete Jenei Gyula: hátszágban című könyve.

A füzetet nyitó - mintegy az egész anyag alaphangját / alaphangulatát előre sejtető - „szerelmesvers a szabadsághoz” című verset, négy ciklusra tagolva, harminchárom írás követi. - A szerkesztésmód szembeütő sajátossága - s ez az egyes versek szerkezeti felépítettségére is vonatkozik - Jenei nem hagyatkozik véletlenekre - tudatosan, szinte kínos precizitással vigyázza, nehogy parabolává satnyuljon a kör, avagy tetraéderré a kocka. Ez a permanensen mutatkozó, s érezhetően is a végletekig-hajszolt pengeélen-táncolás helyenként a dilettantizmus árnyékát veti munkáira. Természetesen nem azt óhajtom mondani, hogy Jenei dilettáns, ez koholt vád lenne, inkább azt szerettem volna jelezni, úgy a parabola, mint a kör, s ugyanígy a tetraéder, mint a kocka a maguk nemében nélkülözhetetlenek, egyenrangúak - tehát, a metaforát visszafordítva, úgy gondolom, szerencsésebb lenne (lett volna), ha Jenei kevésbé a csfn'ra, inkább a mondanivalója követelte, esetenként szabadabb szerkezeti megoldásokra ragadtatná magát. Gúzsbakötve táncolni, s ráadásul mindig az épp-szakadékbapottyanás fenyegetettségével, nemigen lehet, s ha avatott mestere is volna e mutatványoknak a költő, feltételezhetően (!) több jóra, s hasznos tapasztalatra vezet, vállalni akár az eklekticizmus vádját, való-jelenlétét, mivel - amennyiben felismeri - ez lehet(ne) előrelépése záloga, egyik sajátos lehetősége lírája teljesebb érvényű kibontakoztatásának. - Jenei költészetének az olvasót leginkább megérintő tulajdona, kötődése, hűsége a hagyományosan becsült értékekhez - mint FÖLD, HAZA, NÉP, stb... - Hangütése, minden kétséget kizáróan az ún. népi frókkal rokonítja, s hadd tegyem hozzá rögvést, tételezhetően nem csupán az örökség, az elveszettnek vélt örökség újra-megtalálása, felélesztése okán. A költészetében feltalálható elemek azt mutatják, megélt és nap mint nap megéleendő, tehát környezete és maga-mindennapjai életeseményeit, a lélek mélyén vergődő hiátusokat nevezi néven, hitelüket megtartva, ihletét rájukszabadítva transzponálja azokat lírai verssé. A költő záró-opuszának soraként - megismételve a vers címéül kiemelt gondolatot - írja a költő: „nem várok jövőt”. Jómagam, mint társ a rögvös taposásában, s mint olvasó is, erősen bízom egy, a mostaninál jócskán (!) bővebb és egységesebb Jenei-kötet mihamarabbi megjelenésében. - Tehát, más olvasóival egyetemben - VÁROM A JÖVŐT! -